

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Tovariš Lojze Hofbauer, učitelj v Hrastniku, je daroval domu 100 Din z geslom: »Tudi Ljubljana mora dobiti svoj Učiteljski dom!« O, da bi imel še mnogo posnemovalcev!

—g Učiteljski dom v Mariboru. Za »Porekarjev kamen« so nadalje darovali: Učit. društvo Konjice, nabrala učit. R. David 89 dinarjev; učit. Ormož, tov. Ad. Rosina nabral 520 Din; Ljutomer, tov. sreski šol. nadzornik F. Karbaš nabral 640 Din. — Skupno je dala zbirka za »Porekarjev kamen« lepo vsoto Din 5352.50. Prav iskrena zahvala vsem darovalcem in zbirateljem! — Popravek: V predzadnjem izkazu navedeni znesek Din 200.—, ki ga je darovalo UD učiteljstvo gornjegrajskega okraja ni bil namenjen za »Porekarjev kamen« ampak darovan namestu venca na grob tov. Poberaja.

»Učiteljskemu domu« v Mariboru sta nakazala tovariša Vekoslav in Eliza From jubilejni dar 101 Din s pripisom:

Volja jeklena
tovariša Hrena
vsem bodi nam vzor.
Geslo njegovo
»mar« i »bore«
prečine sleherni
učiteljski zbor!

Dragotin Humek nabral v učiteljski družbi 150 Din. Iskrena hvala!

Mladinska Matica.

IZ 22. SEJE

1. Razpravljalo se je o pogajanjih glede prevoda Ribičičevega »Mihca in Jakca« v hrvaščino.

2. Bevkova povest »Lucec išče očeta« bo obsegala 6 tiskovnih pol. Hafnerjeve »Botra z griča« 5 tiskovnih pol. Deržajeva »Škanič« »Življenje hudobne kavke Katke« 3½, »Kresnice« pa 5 tiskovnih pol.

3. Subskripcijska okrožnica za dr. Čermeljevo knjigo »O Tesli in razvoju elektrotehnike« bo objavljena v »Učiteljskem Tovarišu« in se razpošlje vsem višje organiziranim osnovnim šolam, vsem meščanskim, vsem srednjim in strokovnim šolam.

4. Knjige Mladinske Matice dobijo samo tisti, ki so se naročili na vse številke »Našega roda«. Naj izide tozadavna notica v »Našem rodu« in v »Tovarišu«.

5. Za reklamo darujemo nekaj izvodov naših publikacij višji nadzornici za osnovne šole in zabavišča — gđc. Veverki v Kaliforniji. Zadnja številka »Našega roda« in knjige Mladinske Matice izidejo letos nekoliko prej kot druga leta; to pa zato, da se lahko izvršijo razne reklamacije še tekom šolskega leta in da ne bo nepotrebnih zmed.

Štiri knjige Mladinske Matice bodo letos izredno zanimive, ni čuda, da jih naši naročniki težko pričakujejo. Prosimo pa poverjenike in spolih vse tovariše, da povedo učencem, da imajo pravico do knjig Mladinske Matice samo stalni naročniki »Našega roda«, ki doplačajo še 2.50 Din za knjige. Kdor ni naročil in ni plačal vseh 8 letošnjih števk »Našega roda«, je izgubil pravico do knjig in teh ne dobi. Kdor hoče dobiti knjige, mora še tekom tega meseca naročiti in plačati vse tiste številke »Našega roda«, ki mu manjkajo.

V zalogi imamo še nekaj izvodov 3., 4., 5., 7. in 8. številke II. letnika »Našega roda«, ki jih oddajamo samo po 20 par.

»Obzorje« od 28. aprila govori o oceni Magajnevega »Gornjega mesta« tudi o živahnem delu Mladinske Matice.

Rokopis »Jermanov Pavle« leži že nad eno leto v tajništvu M. M. Prosimo neznane avtorja, da nam sporoči svoj naslov, da mu rokopis lahko vrnemo.

Novi naročniki Mladinske Matice, ki dobiijo letos Bevkovo povest »Lucec išče očeta«, bodo hoteli imeti gotovo tudi prvi del te zanimive povesti knjigo »Lucec in njegov škorec« To lahko dobijo za 5 Din že zdaj pri upravi Mladinske Matice, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Nadaljevalno šolstvo.

VIII. No. 2716 1.

RAZGLAS.

Prvi delni risar, tečaj za strokovno izobrazbo učiteljev na strokovnih nadaljevalnih šolah. Na tehniški srednji šoli v Ljubljani se priredi prvi delni risarski tečaj za učitelje na strokovnih nadaljevalnih šolah.

Ta risarski tečaj se bo vršil od 4. julija do incl. 27. avgusta tekočega leta.

Kandidati, ki želijo posesti razpisani strokovni tečaj, morajo predložiti najkasneje en mesec pred pričetkom tečaja pravilno opremljene prošnje službenim potom na kr. bansko upravo, oddelček za trgovino, obrt in industrijo. Obenem je za navadno dopisnico obvestiti takoj inspektorja za strokovno šolstvo pri kr. banski upravi o vloženi prošnji z navedbo imena, priimka, službenega kraja in službenih let ter s pripombo, da li že kandidat poučuje na strokovnih nadaljevalnih šolah in koliko časa.

Čim dobe kandidati nato od svoje predpostavljene oblasti dovoljenje za poset tečaja, se jih o tem, z navedbo imen sprejetih kandidatov, obvesti v dnevnikih, odnosno v učiteljskem strokovnem glasilu.

Kandidati, ki bi se ne držali strogo teh predpisov, se pod nobenim pogojem ne sprejmejo v tečaj.

K tečaju se pripuščajo učitelji (učiteljice), ki so usposobljeni za osnovne in meščanske šole. (Maksimalno število 30.) Prednost »inter pares« imajo učitelji, ki že poučujejo na obrtnih nadaljevalnih šolah.

Prošnje, kolkovane s 5 Din kolkom, naj se vložijo najkasneje do 4. maja t. l.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 21. aprila 1932.

Šolski radio.

—r Program za XXVI. teden. V torek 10. Horn. V I. predavanju bo obravnaval temo: O volji; v 2. predavanju: Napoleonovo mladost. I.—II.

—r Statistika postaj v Evropi. Trenutno štejemo sedaj v Evropi 260 postaj. Od teh ima 78 postaj vsaj 0.5 KW, 73 jih ima po 1 KW, 22 po 2 KW, 13 po 5 KW, 6 po 7 KW, 26 po 10 KW, 8 po 13 KW, 11 po 15 KW, 8 po 20 KW, 4 po 25 KW, 3 po 30 KW, 4 po 35 KW, 2 po 40 KW, 8 po 50 KW, 2 po 55 KW, 15 po 60 KW, 2 po 75 KW, 6 po 100 KW, 2 po 120 KW, 1 po 130 KW, 2 po 150 KW. Vse evropske postaje skupaj imajo 4157 KW. Vsem na čelu je Rusija, ki izkazuje 1073 KW, njej sledi Nemčija s 675 KW, Anglija s 478 KW in Francija (s severno Afriko) s 322 KW.

Stanovska organizacija JUU

iz društev:

Vabila:

= JUU SRESKO DRUŠTVO V KRAJNJU bo zborovalo v sredo 11. maja ob 9. uri v Sokolskem domu v Škofji Loki Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Telovadni nastop (tov. Horvat). 3. Volitev delegatov. 4. Predlogi in slučajnosti. Do zborovanja mora biti poravnana vsa zaostala članarina!

= JUU SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI preklicuje svoje zborovanje, ki naj bi se vršilo skupno z ljutomerskim sres. učiteljskim društvom 7. maja v Radenci. Ljutomersko društvo praznuje 5. maja proslavo 60-letnice društvenega obstoja, zato je svoje skupno zborovanje z našim društvom v Radenci odpovedalo. Vršilo se bo predvidoma v jeseni. — Predsednik: Gabrijelčič s. r.

Poročila:

+ JUU SRESKA DRUŠTVA LASKO, LITJA IN BREŽICE so imela skupno zborovanje v Trbovljah v Sokolskem domu dne 9. aprila 1932. Predsedoval je predsednik sreskega društva za laški okraj tov. Pleskovič, ki je uvodoma pozdravil sreske šolske nadzornike gg. Potočnika, Bezeljaka in Drnovška, nadalje predsednika sekcije tov. Dimnika, trboveljskega župana g. Voduška in nad 200 navzočih tovarišev in tovarišic. Med drugim se je spomnil težkega udara, ki je zadell vse drž. uradnike, torej tudi učiteljstvo, z občutnim znižanjem draginskih doklad. Ta udarec nam je resen poziv, da se oklenemo organizacije še tesneje, kajti le v močni organizaciji bo močan tudi vsak poedinec.

Z iskrenimi besedami je nato pozdravil zborovalce trboveljski župan gosp. Vodušek. Kot star šolnik dobro pozna naporno delovanje učiteljstva med narodom ter globoko cenil njega velike zasluge za povzdigo kulture in izobrazbe. Posebno spoštuje one tihe delavce v oddaljenih hribih, ki odrezani od sveta junaško prenašajo vse napore in postrtovalno in nesebično delujejo za narod in njega blaginjo. Nadalje izrazi željo, naj bi se vršila enkrat banovinska skupščina v Trbovljah, kajti takrat bodo Trboveljčani pokazali, kako znaajo ceniti učiteljsko delo.

Za g. županom je podal situacijsko poročilo predsednik sekcije tov. Dimnik. V dvehurnem govoru je pojasnil vse aktualne zadeve, ki se tičejo učiteljskega stanu. Med drugim je opozoril tovariše in tovarišice na izredno težko delo sekcije in jih pozval, naj jo s svojimi močmi krepko podpro.

Za govorom predsednika tov. Dimnika se je vršil koncert mladinskega pevskega zbora Trbovlje-Vode. Zbor je nastopil pod vodstvom svojega pevovodje tov. Šuligoja z dokaj pestrim sporedom. Zborovalci so se čudili mirnosti in samozavestnemu nastopu trboveljskih siavčkov, ki so odpeli pesmi s tako preciznostjo, ki jo mnogi od navzočih niso pričakovali.

Po koncertu je pevovodja zbora tov. Šuligoj imel referat o metodiki pevskega pouka. Svoj referat je naslonil v glavnem na pouk, ki ga upošteva pri petju. Za poučevanje uporablja harmonij ali pa klavir, ki pa mu služi večidel le v pomoč. Največ nauči deco s svojim glasom, kajti z nobenim instrumentom ne more pokazati deci tako lepo dinamična znamenja kot s svojim glasom. Dinamiko smatra kot najglavnejši pripomoček za estetsko in izrazito prednašanje. Veliko važnost polaga tudi na vokalizacijo, intonacijo in pravilni nastavek glasu. H koncu priporoča vsem najboljše glasbeno šolo poleg dobrega ušesa — dobro voljo.

Ob pol 14. uri je zaključil tov. predsednik zborovanja.

R. Pleskovič, predsednik; D. Lunder, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ZA MARIBOR DESNI BREG je imelo svoje redno zborovanje dne 3. aprila 1932. v Mariboru.

Od 93 vpisanih je bilo 78 navzočih. Pred zborovanjem je bila hospitacija pri praktičnem telovadnem nastopu moderne mladinske telovadbe tov. Lavrenčiča z deco iz šole Studenci. Po nastopu pa je imel izredno poljudno, zanimivo in strokovnjaško predavanje o telesni vzgoji mladine.

Pred prehodom na dnevni red sta pripešala g. sreski šolski načelnik Makar in g. sreski šolski nadzornik Koropec. Oba je tov. predsednik Hren iskreno pozdravil kot velika prijatelja šole in učiteljstva ter ju prosil za nadaljno naklonjenost. G. sreski načelnik se je učiteljstvu zahvalil za postrtovalno delo in pomoč ter pozival, da i v teh težkih

časih vztraja na delu za dobrobit naroda in države.

Situacijsko poročilo je podal tov. predsednik in omenil težnje v poslanskih krogih radi izpremembe zakona o narodnih šolah, prizadevanje sekcije za spremembo uredbe o naturalnih stanovanjih, napredovanje učiteljstva, nastavitve novincev, upokojitve, o učit. žen. roč. del. šolnici, učnem načrtu za osn. šole, nadaljevalnem šolstvu, nabavljajnih za drugih.

Po izčrpnem poročilu o izrednem posvetovanju predsednikov vseh sreskih učiteljskih društev je bilo govora o premeščanju in namestitvah učiteljstva, kjer mora biti vodilo šolsko delo, vse drugo pride šele potem in o novih zvezkih.

Sključeno je bilo: knjižnica našega društva se po ureditvi izroči Pedagoški centrali v uporabo.

Za Porekarjev kamen smo za Učit. dom zbrali tekom zborovanja 352 Din.

Sprejet je bil predlog tovariša Hrena za poenostavljen in smotren ureditev uradovanja prosvetnih oblastev.

Anton Hren, predsednik; Ivan Šeško, tajnik.

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČIČEV TRG ŠTEV. 3.

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo dne 16. aprila 1932. na Rečici ob Savinji. Udeležba 64%.

Hospitalni smo pri tov. Eli Rottovi, ki ima poizkusni razred. — Izbrala si je temo »Pošta«. Podala je sliko strnjene pouka, kakor ga zahteva novodobna moderna šola. K uspehu smo ji čestitali. Za ta pouk je treba intenzivne priprave, učitelj mora biti zelo dober psiholog, iskren prijatelj otrok, zraven pa še močna osebnost.

Dopisi so se prečitali in vzeli v pretres.

V »Objasnitvi položaja« po predsedniku sekcije tov. Dimniku, ki je bil v Beogradu, je tudi točka glede imenovanja preglednika za naš srez, sekcija se ne strinja z njim. K besedi se oglašil prizadeti tov. Korban sam in nam pojasni celo zadevo, kako je prišlo do njegovega imenovanja preglednikom. Nato predlaga tov. Tratnik »Izjavo«, za katero so vsi navzoči glasovali.

Po laiških osebah se je govorilo, da smo našega tovariša predsednika volili prisiljeno pod nekim pritiskom. Zato predlaga tov. Tratnik, da podamo »Izjavo« glede izvolitve. Soglasno sprejeto.

Sekcijo prosimo za znižanje članarine, kakor tudi naročnine naših listov.

Prihodnje zborovanje določi tovariš predsednik.

J. Kotnik, predsednik; Iva Černe, tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V KRŠKEM je imelo redno zborovanje 9. t. m. v Mokronogu. Navzočih je bilo 51 članov in članic. Predsednik Brezovar Matija je pozdravil vse navzoče, zlasti sreskega šolskega nadzornika tov. Levstik Leopolda ter novovstopivše članice in člane. Pred prehodom na dnevni red se je spomnil 17. 11. 1931. preminulega tov. Ivana Lapajneja, ravnatelja meščanske šole v poklju, ki je bil zaveden, neumorno delaven učitelj in pisatelj. Od l. 1899. do 1904. je bil tudi predsednik našega učiteljskega društva.

Nato je prešel predsednik na dnevni red. Poudarjal je potrebo društvenih zborovanj, ki so prava slika in kažejo moč ter disciplino organizacije, kjer se z uspehom uveljavljajo vsi in ki dajo moralno podporo našim voditeljem, ki zaslužijo zahvalo in priznanje.

Vsi navzoči so vzeli v vednost vse došle okrožnice sekcije JUU ter sprejeli skupno 9 predlogov, odnosno peticij v zadevi znižanja članarine, izhajanja »Učiteljskega Tovariša«, zmanjšanja letnih društvenih zborovanj, spremembe pravil § 37., skopčnosti, ako je vsaj ena petina polnopravnih navzočih članov, izposlovanja polovične vožnje na državnih avtobusih, ukinitve obveznih uradnih učiteljskih konferenc, istotako odloka min. prosvete, ki zahteva za učiteljstvo predhodno dovoljenje za vlaganje privatnih tožb na sodiščih, pošiljanja pošilk, ki jih šole ne naročajo ter stališča vsled prevelikega števila nezaposlenega učiteljstva, kakor tudi odobravanja podvzetih korakov od strani sekcije v svrhu zaštite članstva, omiljenja odredb naturalnih stanovanj in kuriva i. dr.

Tov. Joža Turk iz St. Ruperta je za tem podal svoj skrbno sestavljen referat »O duševnosti otroka«, kateremu so vsi prisotni sledili z zanimanjem.

Na predlog tov. Janka Vaniča so bili soglasno izvoljeni kot delegati za pokrajinsko skupščino tov. Herbst, Znidaršič, Möderndorfer, kot namestniki pa Bizjan, Verdir, Kneisel.

Delegata za državno skupščino določi ožji društveni odbor. (Op. sek.: Proti pravilom!)

Ko je bil dnevni red izčrpan, je predsednik ponovno pozval vse tovariše in tovarišice k vztrajnemu delovanju, poudarjal, da je posebno sedaj potrebno, da se oklenemo organizacije, ki jo bodo razni nezadovoljneži znali ceniti šele tedaj, ko je ne bi imeli in se morali zatekati k drugim kategorijam stanov.

+ JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V CELJU je zborovalo dne 9. aprila t. l. v Celju. — Navzočih 165, t. j. 81%.

1. Predsednik tov. Gosak otvoril zborovanje z apalom na navzoče, da tudi v teh težkih razmerah ne konjijo ter z znanim učiteljskim optimizmom in idealizmom vztrajajo pri delu za mladino in narod.

2. Pri obravnavi dopisov razpravlja predsednik obširneje o dopisu sekcije glede disciplinskih zadev učiteljstva ter o izstopanju članstva iz organizacije. V dosegu dobrih od-

nošajev med SKJ in JUU je društvo storilo potrebne korake v smislu okrožnice.

3. Tov. Planer poroča o društvu »Učitelj. dom« v Mariboru, ki je tik pred uresničenjem svojega cilja. Toplo priporoča Uč. gospodarsko poslovalnico. Ako postanemo njeni člani in kupujemo potom zadruge, koristimo sebi in pripomoremo njenemu namenu, da se čim prej gospodarsko osamosvojimo. — O Samopomoči za učiteljske otroke referira tov. Volavšek. Tovarišice dobijo pravila in pojasnila pri društvu. Tovarišica Schreinerjeva izčrpno poroča o obnem zboru Pedag. centrale v Mariboru, ki uspešno širi pot delovni šoli. Tov. Gosak kot predsednik banov. odbora za kmetij in gospod. nadaljevalno šolstvo izreče priznanje učiteljstvu, delujočemu na teh šolah, in sporoči, da je z banov. proračunom šolam zagotovljen obstoj. Predsednik društvenega nadzornega odbora tov. Sevnik poroča o reviziji in ugodnem stanju društvene blagajne in stavi predlog o plačevanju članarine, ki je bil sprejet.

4. Sprejete so bile sledeče resolucije z željo, da jih objavi »Učiteljski Tovariš«.

I. Kritični časi zahtevajo, da glavni odbor in sekcija JUU posvetita in osredotočita vse delovanje izključno materialnim interesom in obrambi pravic svojega članstva.

II. Glavni odbor in sekcija naj zlasti delujeta na to, da čimprej izide naredba k § 8 § 29. in 62. finanč. zakona za l. 1932/33., po katerih se vrednost za natural. stanovanje in stanarina ne odbija.

III. Sekcija naj nemudoma pokrene, da se učitelj. pripravnikom ne odtrgujejo nikak zneski, ker jim sedanji prejemki absolutno ne zadoščajo za življenje. Kljub mladostnemu idealizmu je nemogoče vsako delo brez potrebnih materialnih sredstev.

IV. V nujni zvezi z znižanjem službenih prejemkov učiteljstvu je istočasno znižanje vseh njegovih denarnih dajatev za življenjske potrebe, razne naročnine in članarine.

Apeiramo na vse organizacije in društva, da ne reflektirajo na sodelovanje učiteljstva, v kolikor je to zvezano z denarnimi žrtvami učiteljstva. Prosimo sekcijo JUU, da ona prednjači v razumevanju našega položaja in izvede sorazmerno znižanje organizacijskih dajatev z redukcijami v izdajanju »Tovariša« in »Popotnika«, pri potovanjih na razne seje in pri osebnih nagradah.

V. Z ozirom na težko gmotno stanje mnogih, zlasti mlajših tovarišev (ic) naj sekcija izposluje pri Savezu SKJ, da priporoča svojim društvom, da od izvršujočih članov učiteljev (ic) ne pobirajo članarine.

VI. Šolska administracija se je v zadnjih letih v škodo šol. in izvenšol. dela upraviteljev pomnožila prekomerno ter obremenjuje tudi šol. proračune v izmeri, ki je ravno v nasprotju z zahtevo o varčevanju. Številne nove tiskovine v 3—4 izvodih so v nasprotju z znižanjem proračunskih postavk ter bodo povsod prvotni zneski prekoračeni.

Prepričani smo, da se da šol. administracija v mnogem brez škode poenostaviti, kar bo v korist šole, narodnega izobraževanja, javne uprave in varčnosti. Zato prosimo sekcijo, da pokrene to perečo zadevo pri banski upravi, zainteresira pa za njo tudi izvršni odbor, ki naj posreduje v prilog pri ministrstvu prosvete.

VII. Da bo banov. skupščina hitro potekala in se bo končala ob navzočnosti vseh delegatov, predlagamo:

a) Dnevni red skupščine obsegaj samo sedaj aktualna vprašanja. Predavanja na delegacijskih zborovanjih niso umestna.

b) Poročila funkcionarjev naj objavi »Učiteljski Tovariš« pred skupščino pravčasno.

5. Državni tožilec g. dr. Juhart predava o ciljih mladinske zakonodaje in sodstva v Jugoslaviji. O primerjanju s starim avstrijskim zakonom podčrta ogromne vrline novega zakona, ki je osnovan na povsem modernih psiholoških principih: upošteva kaznenično individualnost, poudarja vzgojni moment in v dosegu svojega namena pritegne k sodelovanju poleg vzgojnih faktorjev tudi izobraženstvo vobče.

Članstvo je sledilo z izredno pozornostjo obširnemu predavanju in je z burnim aplavzom nagradilo g. predavatelja.

+ J. U. U. SRESKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO — VZHODNI DEL je zborovalo 6. februarja v Mostah.

Zapisnik zadnjega zborovanja se je dopolnil s sklepi, ki so bili na tem zborovanju sprejeti, a vodstvu niso bili dostavljeni in so se nanašali na neko okrožnico vodstva.

Ta okrožnica je bila ponoven predmet debate in pojasnil predsednikovih. K predsednikovemu poročilu o seji društvenih predsednikov sta dodala tov. Luik in tov. Kosova nekaj kritičnih pripomb. Z ozirom na dejstvo, da je bila ta seja proglašena kot zaupna, je bil sprejet sledeči sklep:

Stojimo na stališču, da pri članskih zborovanjih in sejah ne moremo govoriti o kakih tajnostih ali javnosti in morajo le-te biti nadežno dostopne vsakemu članu.

Sledilo je zanimivo in izredno kritičnega stališča sestavljeno predavanje tovariša Erjavca, ki naj bi predstavljalo nekaj uvod v problematiko učiteljevega izvenšolskega dela, a je naznačilo že cel program za učiteljevo izvenšolsko udejstvovanje, opredeljujoč ga v prosvetni, gospodarski in politični smeri. Brezobzirno je predavatelj razdiral iluzije o našem kulturnem pionirstvu in reducirail naše zasluge na dejstvo, da smo pač imeli idealne delavce vedno v svojih vrstah, da je med učiteljstvom mnogo idealnega hotenja, da pa kot stan v celoti nismo v tem pogledu nikoli imeli pravega vodstva, niti širokega kritičnega pogleda na celotni položaj našega naroda in našega kmetkega ljudstva ter na globlje pogoje ljudskega delovanja. Predavatelj je posamezne trditve podpiral z dokumenti, pri čemer se je večkrat skliceval na »Učiteljskega Tovariša« iz one dobe.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

V debati se je poudarjalo, da je taka ostra samokritika koristna, v kolikor nas obvaruje samoprevajanja glede resničnega našega položaja v narodu in pri ocenjevanju prave vrednosti našega dela. Prav je, da postavimo kritičnejši napram samemu sebi in našemu vodstvu. Vendar pa so za razmere v našem stanu soodgovorni tudi tisti činitelji, ki so imeli usodo našega stanu v svojih rokah in odločali o naši materialni eksistenci.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO — VZHODNI DEL je zborovalo 9. aprila v Mostah ob navzočnosti dveh tretjin članstva. Posetila sta zborovanje g. prosvetni šef Mazi in g. banski šolski nadzornik Rapa ter prisostvovala predavanju ge. dr. Pirkmajerjeve, ki nas je v obširnem in temeljitim referatu seznanila z Lautarjevo računsko metodo, dokazujoč njeno sodobnost in skladnost z načeli delovne šole. V debati je še na željo dala nekatera podrobna pojasnila.

Okrožnice vodstva so bile povod obširnih debat, ki so vedle do sledečih soglasnih sklepov:

1. Pridružujemo se sklepom ptujskega učiteljskega društva, v kolikor veljajo za vse učiteljske.

2. Jemljemo na znanje okrožnice vodstva glede kritja neklih potnih stroškov iz drugih postavk odobrenega proračuna.

3. Solidariziramo se s stališčem, ki ga je zavzel tov. Einspiller kot član Sokola pri odbovi seji ljubljanske župe glede neke okrožnice, ki zadeva učiteljsko.

Pričakujemo, da bo vodstvo dosledno vztrajalo napram vsakomur na našem načelnem stališču, da se ne sme nobena premestitev, ki nosi kazenski značaj, ne glede na njeno motivacijo, izvršiti brez predhodne disciplinske preiskave. Dosledno temu moramo zahtevati, da se strogo loči premestitev po službeni potrebi od premestitve po disciplinski razsodbi.

»Učiteljski Tovariš« naj registrira vse premestitve brez izjeme, ki so se izvršile po službeni potrebi ali disciplinski potom.

4. V soglasju s sklepi slovenskega dela organizacije in v pravilnem tolmačenju nalog in značaja stanovske organizacije odklanjamo zahtevo po soodločanju organizacije pri imenovanju nadzornikov in smatramo slej ko prej kot edino pravilno, da se organizacija prizadeva ustvariti čim boljše zakonska jamstva za pravilno izbiranje nadzornikov in zastavi ves svoj vpliv, da se zadevne zakonite določbe točno in smiselno izvajajo. Smatramo, da je za šolstvo, stan in moralno jakost organizacije najbolje, da je kompetenca organizacije in vodstva čim jasnejše druga napram drugi opredeljena, zato smo svojčas pozdravili, da je zakon ustvaril jasen položaj, ko je pre-

povedal učiteljem, vrščim uradne funkcije pri prosvetni oblasti, prevzetje upravnih funkcij v organizaciji.

V debati o vmešavanju neslužbenih činiteljev v premestitve učiteljskega je tov. Lulik in za njim tov. predsednik apeliral na stanovsko zavest in tovariško moralo, predločujoč nam v resnih besedah, v koliki meri so učitelji sami krivi takih pojavov, ko se sami poslužujejo raznih posredovanj in sodelujejo pri ukrepih, ki režejo v naše pravo.

Ob koncu je bilo glede okrožnice vodstva, ki se nanaša na naše stališče k nekim izvajanjem na obnem zboru Slomškove družbe, po krajši debati sklenjeno, da se postavi zadeva na dnevni red prihodnjega zborovanja in se povabi tov. Winkler, da v posebnem predavanju tolmači svoje stališče.

Kosim, predsednik; Anka Celnar, tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU je zborovalo dne 16. aprila t. l. v Ormožu. Navzočih je bilo 36 članov, t. j. 59%.

Predsednik tov. Megla odpravi zborovanje ter pozdravi navzoče članstvo, goste in predavateljico gospo Pirkmajerjevo in preide na prvo točko dnevnega reda.

Predavanje gospe Pirkmajerjeve je trajalo poludruge uro in je priklenilo zanimanje vseh zborovalcev nase. Po predavanju se je prešlo na ostale točke dnevnega reda.

Po obravnavanju dopisov so bili predlagani in sprejeti naslednji predlogi:

1. Odbor naj pošlje vloge raznim uradnim za znižanje naročnine državnim uradnikom z ozirom na občutno znižanje plač.

2. Zvišana članarina Slov. Šol. Matice naj velja le še pri izdaji knjig za leto 1932.

3. Organizacija naj izposluje na merodajnih mestih, da se draginjski razredi odpravijo. Učitelj na deželi ima mnogo višje izdatke za zdravnike in šolanje svojih otrok, poleg tega je pa tudi prehrana mnogo dražja nego v mestih.

4. Vsakoletne premestitve učiteljskega na osnovi razpisov naj se v bodoče izvrše najpogostejše do 1. avgusta, tako da se zamore na šolah, na katerih so bile učne moči premeščene, do pričetka novega šolskega leta stanje učiteljskega izpopolniti z novimi učnimi močmi.

5. Na šolah, v kojih območju obstoji več kulturno-gospodarskih društev, kraj sam pa razen učiteljskega nima nobenega drugega uradništva, naj se namesti vsaj polovica moških učnih moči, sicer je intenzivno in smotreno izvenšolsko delo onemogočeno.

6. Šolskim upraviteljem naj se za njihovo današnje ogromno uradno poslovanje in vedno večjo odgovornost čimprej prizna primerna denarna nagrada.

7. Sprejem učencev v srednje šole naj se dovoli šele po končanem 6. šolskem letu. S

tem bodo doseženi boljši učni uspehi, obenem pa se bo omejila tudi nadprodukcija inteligence.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo 4. junija v Ormožu.

M. Megla, predsednik; Olga Šijanec, tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠMARJU PRI JELSAH je zborovalo dne 15. aprila 1932, ob 10. uri v Rogatu. Navzočih je bilo 57 tovarišev od 83, t. j. 69%.

1. Predsednik tov. Verk odpravi zborovanje in v izbranim govoru pozdravi predavateljico go. dr. Pirkmajerjevo. Na željo predavateljice se dnevni red izpremeni v toliko, da pride predavanje prvo na vrsto.

2. Sledilo je obširno in nazorno predavanje ge. dr. Pirkmajerjeve o praktični uporabi Lavtarjeve računske metode, ki je utemeljena v vseh modernih pedagoških načelih in naj bo kažipot učitelju pri računskem pouku. Predavanje je bilo sprejeto z živahnim odobravanjem.

3. Zapisnik se prečita in odobri.

4. Tov. predsednik prečita dopise. Sekcija JUU poziva, naj sreska društva predlagajo 3 do 5 učiteljev, ki bi prišli v pošte v nadzornike v bodoče. Tov. Cenčič predlaga v prvi vrsti dosedanega šolskega nadzornika tov. Finka in še dva člana. Predlog se soglasno sprejme — V zadevi hlapčevanja učiteljskega izjavlja društvo, da članstvo ne hlapčuje nikomur, je pa v službi jugoslovenske nacionalne zamisli.

5. Peto zborovanje v tekočem letu odpade, če se vrši okrajni učiteljski svet.

Miloš Verk, predsednik; Oskar Rataj, tajnik.

Nove knjige.

»ODMEVI«. V kratkem izide druga knjiga drugega letnika te literarno-kulturne revije, ki se je zaradi izborne in pestre vsebine prikupila vsakemu čitatelju. — Krog dosedanjih sotrudnikov ji ostane zvest, zraven pa si je pridobila tudi mnogo novih. Založbo je prevzela »Učiteljska tiskarna«. Urejeval bo revijo kot doslej pisatelj R. Peterlin-Petruška.

Na nemškem književnem trgu izide novo odlično in pozornost zbujujoče delo, ki sega v zadnje dneve in dogodke velike borbe narodov, prikazuje s silovito dramatikom nekaj povsem novega, doslej še nepoznanega.

Knjiga izide že prihodnji teden, in sicer z mnogo obetajočim naslovom:

»DIE LETZTEN JAHRZEHNTE EINER GROSSMACHT«

(Zadnja desetletja velesile)

Ljudje, narodi, problemi habsburške države. Tako jo imenuje pisatelj Rudolf Sieghart. Samostojno nadaljevanje knjige »Der Sturz der Mittelmächte«, ki je dosegla mednarodni sloves. — Knjiga bo zbujala zanimanje, ker nudi intimna razkritja vodilnih oseb, kakor tudi opis razrednih bojev v avstro-ogrski monarhiji, velikopotezno in posrečeno sliko neposredne predhodne zgodovine svetovne vojne. — Sieghart, ki je z napredovanjem od stenografa v parlamentu do šefa predsedništva ministrskega sveta in guvernerja zavoda »Boden-Kredit-Anstalt« napravil najčudovitejšo kariero v stari Avstriji, podaja tu pestro sliko o habsburški državi v zadnjih štirih desetletjih njenega obstoja. Cesar, prestolonaslednik, dvor, armada, uradništvo, stranke in narodi združene monarhije se prikazujejo še enkrat iz megle preteklosti. Zopet ožive osebe in sile propadle monarhije od početka osemdesetih let do konca. Doslej neznani dokumenti o Francu Ferdinandu, ki so objavljeni v tej knjigi, na novo osvetljujejo njegovo čudovito tajinstveno in grozno usodo. — Po razbitju dvojne monarhije so srednjevelike in manjše države podedovale njene probleme. Nemško-česka, poljsko-ukrajinska, češko-slovaška, italijansko-slovenska nasprotstva in spore je mogoče prav razumeti le, če se pozna preteklost, še bolj pa, če se prečita Sieghartova knjiga.

Sieghartova knjiga spominov stane v platno vezana Din 150.— in jo bo prihodnji teden dobili v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 6

MALI OGLASI

Mali oglas, ki služi v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ure, zlatnina

so najprimernejša

birmanska darila

katera kupite najceneje pri FR. P. ZAJEC, Ljubljana — Stari trg št. 9

ZA MAJNIŠKE IZLETE

se priporoča

restavracija »Soča« v Ljubljani, Sv. Petra c. 3. Kosilo za otroke Din 5.—. Popust tudi gg. učiteljem. — Za časa velesileja tudi na veleseljšču, paviljon Vinko Bon, za isto ceno.

Naročajte

vsa tiskarska dela za dom, šolo, urad in društvo

v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Velika izbira damskih in otroških

klobukov

po najnižji ceni. — Prenovljenje hitro in po najnovejših vzorcih. Za g. učiteljice 10% popust pri

Mary Smolnik — Celje

v palači „Prve hrvatske štedionice“

Za naš „Dinar“ kupite naše domače proizvode!

Poizkusite Adria kolač!

Pekinov marmorni kolač. Stepi 20 dkg surovega masla, primečaj v vrstnem redu 5 rumenjakov, 40 dkg sladkorja, 1 zav. »ADRIA« VANILIN-SLADKORJA, 1/2 l mleka ali smetane, 45 dkg moke pomešane z 1 zav. »ADRIA« praška ter sneg 5. beljakov. Razpolovi zmes, ter v en del umešaj 5 dkg kakao; polni testo večkrat menjajoč v dobro omakčen model in potisni v pečico za dobro uro.

Vaše potrebščine krije najceneje v manufakturni trgovini

»PRI SOLNCU«

Glavni trg 9

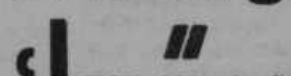
Prodaja tudi na obroke!

Za obilen obisk se priporoča

ALOJZ DROFENIK

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač,

galanterijskega blaga

in gramofonov,

kakor tudi

žepnih predmetov

in raznih kovčegov.

Specialna delavnica za popravila in uglaševanje

klavirjev

BAJDE JOSIP

Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

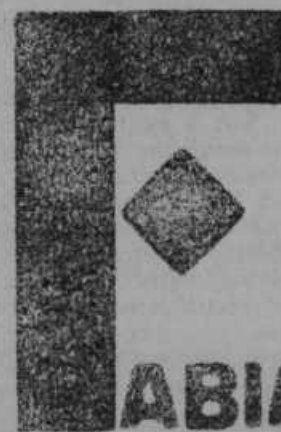
Tvrdba Ign. Žargi - ,Pri nizki ceni,

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA ŠT. 3 IN 11

priporoča

bogato zalogo raznega modnega blaga, vseh vrst perila, kakor rokavic, nogavic, sraj, kravat ter damsko konfekcijo. Potrebščine za krojače in šivilje.

NA DEBELO IN DROBNO

ABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA ŠT. 5

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. — Krasna izbira v zastorih, posteljne preproge, pregrinjala in odeje. Pliš vzorčast in gladek za divane. — Velike preproge v plišu in linolej. — Belo blago za ruhe in perilo v poljubnih širjavah. — Žima, perje, puh, kapok od najcenejše do najboljše vrste. Daje tudi na obroke. — Postrežba točna in solidna.

Znižane cene!

Tvrdba A. ŽIBERT

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA

naznanja cenj. učiteljskega, da je došla za pomladansko sezijo velika izbira najlepših modernih čevljev domačega in tujega izdelka za dame in gospode po znatno znižanih cenah. — Prepričajte se, preden kaj kupite!

Znižane cene!